

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาผลกระทบต่อชุมชนอันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำที่เป็นผลมาจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม : กรณีศึกษาบ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งมีสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. คำถามของการวิจัย
2. ความมุ่งหมายของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลของการวิจัย
5. อภิปรายผลของการวิจัย

คำถามของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาผลกระทบต่อชุมชนอันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำที่เป็นผลมาจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม : กรณีศึกษาบ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ กำหนดคำถามของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. คุณภาพน้ำและการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำที่เป็นผลมาจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียมในเขตพื้นที่บ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นอย่างไร
2. ผลกระทบต่อชุมชนอันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม : กรณีศึกษาบ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นอย่างไร
3. แนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อคุณภาพน้ำจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม : กรณีศึกษาบ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาผลกระทบต่อชุมชนอันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำที่เป็นผลมาจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม : กรณีศึกษาบ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณภาพน้ำและการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำที่เป็นผลมาจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียมในเขตพื้นที่บ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อศึกษาผลกระทบต่อชุมชนอันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม : กรณีศึกษาบ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อคุณภาพน้ำจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม : กรณีศึกษาบ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาผลกระทบต่อชุมชนอันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำที่เป็นผลมาจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม : กรณีศึกษาบ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาคุณภาพน้ำและการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำที่เป็นผลมาจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียมในเขตพื้นที่บ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 50 คน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน 3 คน ประชาชน จำนวน 39 คน นักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 คน และตัวแทนบริษัทโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม จำนวน 4 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 ศึกษาผลกระทบต่อชุมชนอันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม : กรณีศึกษาบ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 50 คน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน 3 คน ประชาชน จำนวน 39 คน นักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 คน และตัวแทนบริษัทโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม จำนวน 4 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3 ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อคุณภาพน้ำจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม : กรณีศึกษาบ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 24 คน ได้แก่ หัวหน้าสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 คน นักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 คน ตัวแทนประชาชน จำนวน 12 คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 4 คน และครู จำนวน 4 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการระดมความคิดเห็นและลงมติด่วมกันในการแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อคุณภาพน้ำ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาผลกระทบต่อชุมชนอันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำที่เป็นผลมาจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม : กรณีศึกษาบ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาคุณภาพน้ำและการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำที่เป็นผลมาจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียมในเขตพื้นที่บ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ลำน้ำห้วยหวายแห้งขอด และตื้นเขิน ($\bar{X} = 4.25$) การไหลของลำน้ำห้วยหวายไม่สะดวกเนื่องจากการทำเหมืองแร่โปรตัสเซียม ($\bar{X} = 4.16$) และ ลำน้ำห้วยหวาย ชุ่นและมีตะกอนตกค้างเป็นจำนวนมาก ($\bar{X} = 4.14$)

2. ผลกระทบต่อชุมชนอันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม : กรณีศึกษาบ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.11$) ด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 4.09$) และด้านสังคม ($\bar{X} = 4.01$) อยู่ในระดับมากทุกข้อ

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อคุณภาพน้ำและผลกระทบต่อชุมชนจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม : กรณีศึกษาบ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า 1) การให้ศึกษาและการสร้างจิตสำนึก ด้านสิ่งแวดล้อม 2) การเข้าร่วมของภาคส่วนธุรกิจในการป้องกันและควบคุมคุณภาพน้ำ สิ่งแวดล้อมและกตีกาการนำใช้ทรัพยากรธรรมชาติแบบยั่งยืน 3) การบริหารจัดการ ด้านข้อมูลข่าวสารด้านคุณภาพน้ำ 4) ยกกระดับความรู้ ความสามารถให้แก่บุคลากร 5) การสร้างและส่งเสริมการบังคับใช้นโยบาย กฎหมาย และนิตินกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม 6) สร้างความเข้มแข็งของระบบการวัดและประเมินผลและควบคุมมลพิษ 7) สร้างแผน คุ้มครองสิ่งแวดล้อมแบบรอบด้านในแขวงคำม่วนและจุดศูนย์กลางของแต่ละเมือง 8) สร้างความเข้มแข็งระบบการวัดและประเมินผลสิ่งแวดล้อมแบบยุทธศาสตร์ 9) สร้างความเข้มแข็งระบบการวัดและประเมินผลสิ่งแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาผลกระทบต่อชุมชนอันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำที่เป็นผลมาจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม : กรณีศึกษาบ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยสามารถอภิปราย ผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาคุณภาพน้ำและการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำที่เป็นผลมาจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียมในเขตพื้นที่บ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ลำน้ำ-ห้วยห้วยแห้งขอด และต้นเขิน ($\bar{X} = 4.25$) การไหลของลำน้ำห้วยห้วยไม่สะดวก เนื่องจากการกั้นน้ำสาเหตุเนื่องจากรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้ประกาศใช้กฎหมายบ่อแร่ในปี ค.ศ. 1997 ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการพัฒนาบ่อแร่ รวมทั้งกำหนดให้มีการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ระเบียบการเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบเฉพาะโครงการบ่อแร่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย แต่บ่อนดาบ่อแร่ได้พัฒนามาตราและ

ระเบียบแบบรวมๆ และมีการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม แต่การลงทุนด้านป่อแร่ของภาคเอกชน ทั้งภายในและต่างประเทศมีทั้งหมด 41 บริษัท และ 45 กิจกรรม เช่น แร่ตะกั่ว แร่เหล็ก หินปูน และหินกาบ เป็นต้น มีมูลค่าการลงทุนมหาศาล สำหรับการดำเนินการของป่อแร่ มีหลายโครงการได้ดำเนินการปกติดี และภาครัฐสภาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้มีการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดตามมาและได้ กำหนดให้เจ้าของโครงการจัดทำแผนการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม สังคม โดยให้สอดคล้อง ตามคำสั่งของภาครัฐว่าด้วยการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ก่อนจะได้รับการ อนุญาตดำเนินการ

ในปัจจุบันมี 37 โครงการ ที่มีแผนการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม สังคม ได้ถูก รับรองจากภาคส่วนเกี่ยวข้องพร้อมทั้งได้รับการติดตาม ควบคุมอย่างต่อเนื่องได้แค่ 15-20 โครงการ และยังพบปัญหาต่อการคุ้มครองและการขุดค้นทรัพยากรแร่ธาตุ เป็นต้น การประสานงานระหว่างแผนงานที่เกี่ยวข้อง ผู้เป็นเจ้าของโครงการนำเทคโนโลยีเข้าไป ทำลาย และพนักงานที่รับผิดชอบยังขาดประสบการณ์ในการเข้าไปดำเนินการและวิธีการ ปฏิบัติงานต่างๆ ยังมีข้อจำกัดอยู่ งบประมาณและอุปกรณ์ที่จะตอบสนองในการติดตาม ควบคุมยังขาดประสิทธิภาพที่จะไปควบคุมผลกระทบที่เกิดขึ้นจึงเกิดปัญหาดังกล่าวได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายันท์ ปัญญาทรง (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการอนุรักษ์คุณภาพน้ำของอาสาสมัครพิทักษ์แม่น้ำน้อยในจังหวัดสิงห์บุรี ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการอนุรักษ์คุณภาพน้ำที่ถูกต้องในระดับปานกลาง และปัจจัยด้านเพศ อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยริมฝั่งแม่น้ำน้อย จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาน้ำเสีย การรับรู้ข่าวสาร ความรู้และทัศนคติในการ อนุรักษ์แม่น้ำก่อให้เกิดความแตกต่างในเรื่องพฤติกรรมการอนุรักษ์แม่น้ำน้อย และยัง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Phayvanh Saithoumy (2012, Abstract) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ก่อนและหลังการโยกย้ายเข้าไป อยู่ในพื้นที่จัดสรรจาก การศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นว่าชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขาอยู่ยากลำบากกว่าเดิม โดยเฉพาะขาดแหล่ง อาหารจากธรรมชาติ แต่สิ่งที่ประชาชนมีความพอใจมาก ได้แก่ ด้านความสะดวกสบาย ในสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา การศึกษาของบุตรหลาน และการอนามัย เป็นต้น

2. ผลกระทบต่อชุมชนอันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม : กรณีศึกษาบ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.11$) ด้านสุขภาพ ($\bar{X} = 4.09$) และด้านสังคม ($\bar{X} = 4.01$) อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้เนื่องมาจากในปัจจุบันการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วได้เกิดโรงงานเกิดขึ้นเป็นจำนวน 2,339 แห่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.68 มีโรงงานขนาดใหญ่ จำนวน 56 แห่ง ขนาดกลาง จำนวน 26 แห่ง และขนาดเล็ก จำนวน 2,257 แห่ง ซึ่งแผนกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ตรวจสอบ ควบคุมด้านสิ่งแวดล้อมในการตรวจสอบการปล่อยน้ำเสีย และสิ่งปนเปื้อนลงสู่แม่น้ำ และถึงแม้ว่ารัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยจะมีกฎหมาย และมาตรการต่างๆ ในการตรวจสอบ และควบคุมยังมีการปัญหาในการดำเนินการเพราะยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านนี้ ขาดเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบ ตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อม จึงทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทวีพงษ์ สายัณห์ (2550, หน้า 40) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษา นโยบายและการมีส่วนร่วมของเจ้าพนักงานเหมืองแร่ หินปูนในมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม กลุ่มหน้าพระลาน จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อมเนื่องจากผู้ประกอบการระเบิดและย่อยหินทำการระเบิดหินในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกันจำนวนมาก โดยไม่มีแผนรวมในการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ ทำให้ฝุ่น เสียง และความสั่นสะเทือนทั้งจากการทำงานของเครื่องจักร และการใช้วัสดุระเบิด จึงก่อให้เกิดปัญหาหรือผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมติดตามมา ได้แก่ แหล่งธรรมชาติที่สวยงามต่างๆ รวมทั้งแหล่งที่มีคุณค่าทางวิชาการก่อให้เกิดผลกระทบด้านทัศนียภาพตามแนวทางหลวงหรือเส้นทางคมนาคม ทำให้เกิดความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณใกล้เคียง โดยเฉพาะความเสียหายต่อพื้นที่เกษตรกรรมและที่อยู่อาศัย เนื่องจากฝุ่นละออง เสียง แรงสั่นสะเทือน และการกระเด็นของหินจากการระเบิดหินเกิดความเดือดร้อนแก่ราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงหรือประกอบอาชีพตามเส้นทางที่ใช้ขนส่งหิน

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาคู่ผลกระทบต่อคุณภาพน้ำและผลกระทบต่อชุมชนจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม : กรณีศึกษาบ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า 1) การให้ศึกษาและการสร้างจิตสำนึก

ด้านสิ่งแวดล้อม 2) การเข้าร่วมของภาคส่วนธุรกิจในการป้องกันและควบคุมคุณภาพน้ำ
สิ่งแวดล้อมและกีดกันการใช้ทรัพยากรธรรมชาติแบบยั่งยืน 3) การบริหารจัดการด้านข้อมูล
ข่าวสารด้านคุณภาพน้ำ 4) ยกกระดับความรู้ ความสามารถให้แก่บุคลากร 5) การสร้างและ
ส่งเสริมการบังคับใช้นโยบาย กฎหมาย และนิติกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม 6) สร้างความ
เข้มแข็งของระบบการวัดและประเมินผลและควบคุมมลพิษ 7) สร้างแผนคุ้มครอง
สิ่งแวดล้อมแบบรอบด้านในแขวงคำม่วนและจุดศูนย์กลางของแต่ละเมือง 8) สร้างความ
เข้มแข็งระบบการวัดและประเมินผลสิ่งแวดล้อมแบบยุทธศาสตร์ 9) สร้างความเข้มแข็ง
ระบบการวัดและประเมินผลสิ่งแวดล้อมด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านสุขภาพ
และ 10) สร้างความเข้มแข็งระบบการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในธุรกิจกลุ่มบ้านพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาผลกระทบต่อชุมชนอันเนื่องจากการ
เปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำที่เป็นผลมาจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม : กรณีศึกษา
บ้านดงใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัย
มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทาง ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาผลกระทบต่อชุมชนอันเนื่องจาก
การเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำที่เป็นผลมาจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม เพื่อใช้เป็น
แนวทางพัฒนา ควรจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อไปทั้งด้านเศรษฐกิจ
ด้านสุขภาพ และด้านสังคม

1.2 ควรนำข้อเสนอแนะที่ได้จากวิจัยครั้งนี้ไปนำเสนอให้ผู้บริหารหรือ
ผู้ที่รับผิดชอบนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพน้ำที่มีผลกระทบ
จากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพน้ำที่มีผลกระทบ
จากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม

2.3 ควรเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับผลกระทบต่อชุมชนอันเนื่องจาก
การเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำที่เป็นผลมาจากโครงการขุดค้นแร่โปรตัสเซียม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี